

ΒΗΜMagazino

ΝΙΚΟΣ ΣΤΑΜΠΙΟΛΙΔΗΣ

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΝΑΣ, ΜΑΣ ΞΕΝΑΓΕΙ ΣΤΙΣ ΔΥΟ ΒΑΣΙΛΙΚΕΣ ΠΟΥ ΕΦΕΡΕ ΣΤΟ ΦΩΣ ΚΑΙ ΜΙΛΑΕΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΓΛΥΠΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΚΑΦΕΣ ΟΙ ΠΙΟ ΣΠΛΑΝΙΟΙ ΚΑΙ ΑΚΡΙΒΟΙ, ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΑΣΕΙΣ, ΟΙ ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΛΑΤΡΕΙΣ ΤΟΥ ΡΟΦΗΜΑΤΟΣ
ΣΙΚΑΓΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΕ ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ, ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΠΟΛΕΙΣ ΤΩΝ ΗΠΑ
ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΤΙ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΥΞΑΝΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ DATA CENTERS

ΝΙΚΟΣ ΣΤΑΜΠΟΛΙΔΗΣ

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΥΓΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Ο διαπρεπής καθηγητής Αρχαιολογίας και Γενικός Διευθυντής του Μουσείου Ακρόπολης ξεναγεί το BHMAGAZINO στις βασιλικές της Ελεύθερνας που έφερε στο φως, αποκαλύπτει τα μυστικά τους και παράλληλα σχολιάζει τις τελευταίες εξελίξεις στο ζήτημα της επανένωσης των Γλυπτών του Παρθενώνα.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΗ ΒΑΡΔΑΚΗ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ PHOTOSAPIENS

Το ημερολόγιο έγραφε 8 Σεπτεμβρίου του 1985 όταν ο Νίκος Σταμπολίδης ξεκίνησε την ανασκαφή του στην Ελεύθερνα. Μοιάζει λοιπόν σημαδιακό που λίγες ημέρες μετά τη συμπλήρωση σχεδόν 40 ετών από την έναρξη της ανασκαφικής του έρευνας, περπατώ μαζί του ακριβώς εδώ, σε αυτόν τον τόπο με τον οποίο συνέδεσε ανεξίτηλα το όνομά του, στην περίφημη Ελεύθερνα, που όπως θα μου επισημάνει, αλλά και η ίδια θα αισθανθώ, ο αρχαίος άνεμος ακόμη φυσάει.

Ο καθηγητής Νίκος Σταμπολίδης είναι λοιπόν ο αρχαιολόγος που έφερε στο φως την αρχαία πόλη και τη νεκρόπολη της Ελεύθερνας, που δεν αρκέστηκε στην τεκμηρίωση και στη δημοσίευση, αλλά έσκυψε με επιμέλεια πάνω της και την ανέδειξε, δημιουργώντας το σπουδαίο αρχαιολογικό πάρκο αλλά και το μουσείο της. Και αν στη δυτική πλευρά του λόφου ανέσκαψε την περίφημη «ομηρική» νεκρόπολη της Ορθής Πέτρας, δείχνοντας τη συνέχεια της ιστορίας από την Εποχή του Χαλκού σε αυτή του Σιδήρου, στην ανατολική πλευρά ο ίδιος έμελλε να αποκρυπτογραφήσει την αυγή του χριστιανισμού στην Κρήτη, φέρνοντας πρώτα στο φως την παλαιοχριστιανική βασιλική της Αγίας Ειρήνης του 5ου αι. μ.Χ., με το εντυπωσιακό ψηφιδωτό χαλί με τη φυτική απεικόνιση, ενώ 20 μέτρα ψηλότερα αποκάλυψε μία δεύτερη, μικρότερη σε μέγεθος βασιλική στη θέση Αγίος Μάρκος, των αρχών του αι. μ.Χ. Και έτσι ο ίδιος τα τελευταία χρόνια ιχνηλατεί το πέρασμα από τον παγανισμό στη νέα θρησκεία, καθώς η ανέγερση των δύο βασιλικών καλύπτει χρονικά την περίοδο από τα χρόνια του Θεοδοσίου έως εκείνα του Ιουστινιανού.

Η ανακάλυψη

«Η παλαιοχριστιανική ή εάν θέλετε η πρωτοβυζαντινή Ελεύθερνα βρίσκεται στο επίκεντρο της αρχαιολογικής μας έρευνας την τελευταία πενταετία (2019-2024) στη θέση Αγίος Μάρκος, όπου ανασκαπουμε μια εξαιρετική βασιλική» αναφέρει καθώς με οδηγεί στο σημείο. «Ωστόσο είχε προ-

ηγηθεί η έρευνά μου στη μεγάλη βασιλική της Αγίας Ειρήνης, της μεγαλύτερης έως σήμερα βασιλικής στην αρχαία πόλη, η οποία ξεκίνησε ήδη από το 2007, όταν ολοκλήρωσα την τοποθέτηση του στεγάστρου στη βασιλική του Μιχαήλ Αρχαγγέλου, του επισκόπου Ευφρατά, 100 μέτρα βορειότερα από αυτήν της Αγίας Ειρήνης». Όπως εξηγεί, η ανακάλυψη της μεγάλης βασιλικής της Αγίας Ειρήνης ξεκίνησε από την παρατήρηση μικρού τμήματος ενός ισχυρού τοίχου που είχε και είχε φθορές και οκούρα πατίνα σε ένα άνδρη (ταράτσα, πεζούλα) πολύ ψηλότερα από το σημείο ανακάλυψης του δαπέδου της ίδιας της βασιλικής. «Αποδείχθηκε τελικά ότι αυτός ο ισχυρός τοίχος ύψους πάνω από 6 μ. στο ψηλότερο σημείο του – δεν αποκλείεται να ανήκει στο τείχος της αρχαίας πόλης – είχε χρησιμοποιηθεί εν μέρει ως δυτικός τοίχος του νάρθηκα της βασιλικής της Αγίας Ειρήνης» επισημαίνει και συμπληρώνει: «Θυμάμαι ακόμη με συγκίνηση

τις πρώτες ψηφίδες που εντοπίσαμε στο ΒΔ τμήμα του νάρθηκα της Αγ. Ειρήνης, τα αποσπασματικά ψηφιδωτά στο δάπεδό του, έως ότου εντοπισθεί το “χαλί” του ψηφιδωτού στο βόρειο κλίτος σε μήκος πάνω από 16 μέτρα, ένα συγκλονιστικό ψηφιδωτό για την ερμηνεία του». Πράγματι πλησιάζουμε το εξαιρετικά διατηρημένο αυτό ψηφιδωτό, όπου ξεχωρίζει μία παράσταση ενός κρατήρα από τον οποίο εξέρχεται ένας βλαστός. Μάλιστα στο κάτω μέρος του κρατήρα δεξιά απεικονίζεται ιχθύς, ενώ στο επάνω μέρος ένας αλέκτωρ (πετεινός) που πηγαίνει προς το μέρος του βλαστού. «Ο κρατήρας είναι η πηγή της ζωής που δεν είναι άλλος από τον Ιησού Χριστό (το ψάρι είναι το σύμβολο του Χριστού, ΙΧΘΥΣ = Ιησούς Χριστός Θεού Υιός Σωτήρ). Από τον κρατήρα βλασταίνει η χριστιανική πίστη, την οποία αναγγέλλει το πτηνό που σηματοδοτεί την καινούργια ημέρα, δηλαδή ο πετεινός, που εδώ ουσιαστικά διαλαλεί τη

νέα χριστιανική πίστη» αναφέρει καθώς ερμηνεύει το ψηφιδωτό. Όπως ακόμα περιγράφει, κατά τη διάρκεια της απόστασης του πλακόστρωτου του κεντρικού κλίτους για εξυγίανση, συντήρηση και επανατοποθέτηση, βρέθηκε πρώτος ρωμαϊκός κλίβανος για ψήσιμο μεγάλων πήλινων πλακών που χρησιμοποιούνταν για χτίσιμο. Εξάλλου στο ανασκαμμένο τμήμα κάτω από το δάπεδο του ιερού, που δεν έχει σήμερα σωθεί, καθώς και στη συνέχεια των εξωτερικών τοίχων του βόρεια, έχουν βρεθεί θεμέλια κτισμάτων της ρωμαϊκής περιόδου (2ος/3ος/4ος αιώνας μ.Χ.). Πάνω σε αυτά φαίνεται ότι «πάτησε» το κτίριο της βασιλικής της Αγίας Ειρήνης. «Το όνομά της το γνωρίζουμε με βεβαιότητα από γκράφιτι σε μεγάλο τμήμα κολόνας και καταλαβαίνουμε ότι πρόκειται για την Αγία Ειρήνη του Θεού (όχι για την Αγία Ειρήνη τη Ρωμαία ή κάποια άλλη συνώνυμη Αγία)» επισημαίνει.

Η θαυμαστή βασιλική στη θέση Αγίος Μάρκος

Η δεύτερη βασιλική στη θέση Αγίος Μάρκος, όπως πράγματι διαπιστώνω, βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής από τη βασιλική της Αγίας Ειρήνης. «Μόλις δύο άνδρα ψηλότερα» εξηγεί ο Νίκος Σταμπολίδης. «Η μία “έβλεπε” την άλλη, κυρίως εάν σκεφτούμε τα μεγάλα ύψη που είχαν αυτά τα οικοδομήματα. Αυτή η βασιλική, σε αντίθεση με τη βασιλική της Αγίας Ειρήνης που είχε διαφορετικές φάσεις, έδινε από την αρχή μία πιο ξεκάθαρη εικόνα γιατί φαίνεται ότι όταν γκρεμίστηκε από σεισμό (ίσως τον 7ο αιώνα) εγκαταλείφθηκε. Μόνο κάποια τμήματά της φαίνεται ότι χρησιμοποιήθηκαν σε ένα ελαιοτριβείο που λειτουργούσε με μετατροπές μέχρι και τις αρχές τουλάχιστον του 9ου μ.Χ. αιώνα στα νότια, καθώς και σε προκτίσματα στα βόρεια, όπου ανακαλύψαμε δεξαμενές νερού με εσωτερικό υδραυλικό κόνιαμα (κουρασάνι)». Όπως αναφέρει, πρόκειται για τρίκλιτη βασιλική με δύο στεγασμένους τουλάχιστον τμηματικά «παράδρομους» βόρεια και νότια που προσδίδουν την αίσθηση ότι πρόκειται για πεντάκλιτο κτίσμα. Αντίστοιχα όπως και η προηγούμενη διατηρεί τους δυτικούς τοίχους του νάρθηκα και των κλιτών έως τα 2,5 μέτρα και στη συνέχεια

από το μέσον της βασιλικής προς τα ανατολικά φθάνουν στο 1 μ. ή λίγο χαμηλότερα: «Η ανασκαφή στον νότιο προθάλαμο έχει αποκαλύψει ταφές κάτω από το πλακόστρωτο δάπεδό του, πεσσοπλακες που πάνω τους στηρίζονταν τόξα καθώς και στον δυτικό τοίχο κόγχη πολύ καλά επιμελημένη για την τοποθέτηση συμβόλων ή ακόμα και για λεκάνη αγιασμού ή αντικείμενα φωτισμού. Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και στον βόρειο παράδρομο, μόνο που εδώ δεν έχουμε ανασκάψει τις καλοδιατηρημένες πλάκες του δαπέδου του».

Τα αρχιτεκτονικά και διακοσμητικά μέλη αυτής της βασιλικής είναι πραγματικά μοναδικά. Φέρει πεσσούς, πεσσόκρανα, κιονοκράνα με μοναδικά επιθήματα με σχηματοποιημένα φύλλα άκανθας, με σταυρούς. Αντίστοιχα συναντάμε μόνο στη βασιλική του Αγίου Δημητρίου και της Αχειροποιήτου στη Θεσσαλονίκη, για παράδειγμα.

«Ο νάρθηκας έχει πεσσόπλακες διακοσμημένες με σταυρούς πάνω σε σφαίρες στον ανατολικό τοίχο, ενώ στον δυτικό οι πεσσόπλακες ήταν απλούστερες. Επάνω τους στηρίζονταν τόξα. Οι κίονες (αμφιμηκίονες) έφεραν δίζωνα κιονόκρανα διακοσμημένα με άκανθες και αιτούς, ενώ κάποια έφεραν και ανάγλυφο κριό και βόδι. Τα επιθήματα επίσης έφεραν άκανθες και σταυρούς, κάποια ίσως και χριστογράμματα. Τοξοστοιχίες ένωσαν τις αποστάσεις μεταξύ των κίωνων. Οι τοίχοι όλοι ήταν υπενδεδυμένοι με ορθομαρμάρωση, είτε με μάρμαρο κανονικά είτε με ασβεστόλιθο. Πλάκες ασβεστόλιθου κάλυπταν τα δάπεδα, πλην του διαδρόμου στο κεντρικό κλίτος που ήταν ολομάρμαρος έως τουλάχιστον το άνοιγμα του φράγματος του προεσβυτερίου. Από εκεί έως την κόγχη υπήρχαν πολύχρωμα μάρμαρα σε σχήματα διαφορετικά (opus sectile) για το δάπεδο γύρω από την τράπεζα. Στην κόγχη του ιερού υπήρχε βάση, ίσως θρόνου, στο μέσον, ενώ γύρω στην κόγχη, λίθινα έδρανα. Το φράγμα του προεσβυτερίου ήταν χαμηλό με πεσσοκόκρες και κίονες και θωράκια ανάμεσά τους. Κατά την ανασκαφή βρέθηκαν πάνω από 30 θωράκια με ανάγλυφο και αμφίγλυφο διάκοσμο. Ο αριθμός τους δηλώνει ότι μάλλον υπήρχε και υπερώο (γυναικωνίτης). Το σωζόμενο μέγεθος, η ποικιλία των υλικών, ο πλούσιος εξαιρετικός γλυπτός διάκοσμος της βασιλικής στη θέση Αγίος Μάρκος την καθιστούν τελικά μοναδική, όπως επίσης και η χρονολογία της, πιθανότατα γύρω στα 530 μ.Χ., στα χρόνια του Ιουστινιανού» τονίζει. Ενδιαφέρον ακόμα προκαλεί ότι στη ΒΑ γωνία της βασιλικής βρέθηκαν τρεις τάφοι: δύο μικρότεροι στα νότια και ένας μεγαλύτερος στα βόρεια, σκαμμένοι στο έδαφος και επενδεδυμένοι με πλάκες. «Ο μεγάλος ορθογώνιος παραλληλεπίπεδος είναι εξαιρετικός. Στο δάπεδο σε σχήμα σταυρού έχουν ανοιχτεί οπές ώστε το λιώσιμο της σορού του νεκρού να μη μένει εντός του τά-

● Ανάγλυφος πεσσός και τμήμα πεσμένου κίονα από τη βασιλική της Αγίας Ειρήνης.

Ο Νίκος Σταμπολίδης στα προσκτίσματα στα βορειοδυτικά της βασιλικής στη θέση Άγιος Μάρκος. Η κλίμακα οδηγεί στη βόρεια είσοδο του νάρθηκα.

φου, αλλά να περνά κατευθείαν στη μάνα γη, "Χοῦς εἶ καί εἰς χοῦν ἀπελεύσει..."» αναφέρει ο Νίκος Σταμπολίδης και ύπερα απαγγέλλει τους στίχους του Σεφέρη: «"Ο ὕπνος σε τύλιξε/ με πράσινα φύλλα ανάσαινες/ σαν ένα δέντρο/ με πράσινα φύλλα ανάσαινες..."».

«Δηλαδή η ὕλη μας επιστραμμένη στη γη τροφοδοτεί τη βλάστηση και εμεῖς ανασαίνουμε ξανά μέσα ἀπό τα πράσινα φύλλα...» σχολιάζει. Ἐπειτα πάλι επανέρχεται στο θέμα των τάφων: «Οἱ δύο πολύ μικρότεροι θα μπορούσαν να εἶναι και οσuaπία, οσπεοθήκες. Ὡστόσο στον ἕναν βρέθηκαν τα οστά ενός παιδιού. Σε κάθε περίπτωση, οἱ "ἐνοικοῖ" θα ἴσαν πρόσωπα συνδεδεμένα, υποθέτω, με τους ἰδρυτές, τους κτήτορες της βασιλικῆς ἢ με πρόσωπα του κλήρου ἴσως». Ο Νίκος Σταμπολίδης, ὅπως πάντα συνηθίζει, εἶναι πολύ προσεκτικός στις διατυπώσεις του. Ἐτσι παρατηρῶ ὅτι δεν μιλάει ποτέ για τη βασιλική του Ἁγίου Μάρκου, ἀλλά για τη βασιλική στην τοποθεσία Ἁγιος Μάρκος. «Κοιτάξετε, υπάρχουν διαφοροποιήσεις στις ονομασίες που μάλλον οφείλονται σε υποθέσεις περιηγητῶν του 19ου αἰῶνα μ.Χ.» εἰρηγεί. «Ἐὰν μπορούσε δηλαδή ἡ Ἁγία Εἰρήνη, που βρίσκεται σε τόσο κοντινή, ὅπως εἶπαμε, ἀπόσταση και υπήρχε ως ναός και στη διάρκεια του Μεσαίωνα, να εἶχε μετονομαστῆ ὡς Ἁγιος Μάρκος λόγω της ενετικῆς κατάκτησης, ἐνῶ ἡ βασιλική στη θέση Ἁγιος Μάρκος, που δεν υπήρχε στον Μεσαίωνα, να ἔλαβε το ὄνομά της ἀπό παραδρομή. Για τὴν Ἁγία Εἰρήνη εἶπαμε ὅτι ταυτίστηκε ἀπὸ γκράφιτι σε κίονά της. Για τὴ βασιλική στη θέση Ἁγιος Μάρκος θεωροῦμε ὅτι μάλλον ἴταν ἀφιερωμένη στους Κοσμά και Δαμιανό, τους Ἁγίους Αναργύρους, ὅπως χαρακτηριστικά αναφέρουν οἱ χαραγμένες ἐπιγραφές σε ἀρχιτεκτονικά μέλη που ἔχουν βρεθεῖ στον ναό».

Ἡ σύνδεση με τὸ παρελθόν

Ἐνα στοιχεῖο που ἐντυπωσιάζει εἶναι ὅτι τόσο ἡ βασιλική της Ἁγίας Εἰρήνης ὅσο και ἡ βασιλική στην τοποθεσία Ἁγιος Μάρκος ἔχουν ἐνσωματωμένα ἀρχιτεκτονικά μέλη ἄλλων κτισμάτων: κιονόκρανα ἐλληνιστικῶν και ρωμαϊκῶν χρόνων, ἐπιστύλια με τρίγλυφα και μετόπες, ἀλλά και πλάκες με χαραγμένες ἐπιγραφές – οἱ περισσότερες των ἀρχαϊκῶν χρόνων – με νόμους, με διατάξεις, με κανόνες. Ἀπὸ πού ἀντλήθηκε λοιπὸν αὐτὸ τὸ ἀρχαῖο υλικὸ που χρησιμοποιήθηκε στην κατασκευὴ τους; «Πράγματι και οἱ δύο βασιλικές ἔχουν χρησιμοποιηθεῖ ὡς οἰκοδομικὸ υλικὸ κίονες και ἀρχιτεκτονικά μέλη, ἐπιστύλια με τρίγλυφα και μετόπες και δόμοι με ἀρχαϊκὴ ἢ κλασικὴ ἐπεξεργασία ἀπὸ οἰκοδομήματα κοσμητικῆς ἢ θρησκευτικῆς χαρακτῆρα, ναοὺς ἢ στοές ἢ κάτι ἀνάλογο» ἐπιβεβαιώνει.

Ἰδιαιτέρα μάλιστα πυκνὴ εἶναι ἡ χρῆση τους στη βασιλική στη θέση Ἁγιος Μάρκος. «Τύχη ἀγαθὴ ὅμως ἀνάμεσα στα μέλη αὐτὰ ἔχουμε συλλέξει μια τεράστια σειρά ἀποσπασματικῶν ἐπιγραφῶν. Μιά-δύο εἶναι λατινικές και ἔχουμε και λίγες ἐλληνιστικῶν και ρωμαϊκῶν

ΣΙΚΑΓΟ

Περπατώντας σε μία από τις μεγαλύτερες, ομορφότερες και πιο ενδιαφέρουσες πόλεις των ΗΠΑ.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΑ ΒΙΑΟ

Φεβρουάριος 1929, ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου. Εποχή της ποτοαπαγόρευσης. Οι δύο πιο ισχυρές μαφίες του Σικάγο, η ιταλικοαμερικανική του Αλ Καπόνε και η ιρλανδοαμερικανική του Τζορτζ «Μπαγκς» Μοράν, πολεμούν μεταξύ τους σκληρά για την επικράτηση του ισχυρότερου. Ο Καπόνε, με πρόφαση την παράδοση ενός φορτίου λαθραίου ουίσκι σε ένα γκαράζ, σπίνει θανάσιμη παγίδα στον αντίπαλό του. Όμως τα πράγματα δεν πηγαίνουν όπως τα περίμενε: Ο Μοράν καθυστερεί στον δρόμο του προς το σημείο του ραντεβού για να πει έναν καφέ. Όταν φτάνει και αντιλαμβάνεται, έξω από τον τόπο της συνάντησης, την παρουσία ενός (ψεύτικου) περιπολικού, γίνεται «λαγός». Οι μεταμφιεσμένοι σε αστυνομικούς άνθρωποι του Καπόνε προφταίνουν όμως να γαζώσουν με τις σφαίρες τους πέντε μέλη της συμμορίας του και μαζί τους έναν μικροκακοποιό και έναν μηχανικό που βρισκόταν στον χώρο για να επισκευάσει (αυτό κι αν είναι ατυχία) ένα αυτοκίνητο της συμμορίας. Το μακελειό έμεινε στην ιστορία ως «Η Σφαγή της Ημέρας του Αγίου Βαλεντίνου» και αν και δεν συνδέθηκε ποτέ επίσημα με τον Καπόνε, θεωρείται ένα από τα διασημότερα εγκλήματά του. Έχει περάσει σχεδόν ένας αιώνας από εκείνα τα ταραγμένα χρόνια. Το Σικάγο, η τρίτη μεγαλύτερη πόλη των ΗΠΑ μετά τη Νέα Υόρκη και το Λος Άντζελες, έχει ευτυχώς αφήσει πίσω του τις

βίαιες ημέρες των συγκρούσεων των γκάνγκστερ που έζησαν εκεί. Όμως τα τουριστικά πρακτορεία οργανώνουν ακόμα Gangsters και Crime και Murder Mystery Tours για τους επισκέπτες που φτάνουν ως εκεί, όχι μόνο για να θαυμάσουν μία από τις πιο εντυπωσιακές αμερικανικές μεγαλουπόλεις, αλλά και για να «ξαναζήσουν» (έστω διά των διηγήσεων των Ξεναγών) το αμαρτωλό παρελθόν της. Δεν είναι λίγοι εκείνοι που περνούν ακόμα από το 7244 South Prairie Avenue για να φωτογραφίσουν τη διώροφη βίλα όπου έζησε ο Αλ Καπόνε από το 1923 ως το 1931 – η οικογένειά του την κράτησε μέχρι το 1952. Όμως το Σικάγο είναι πολύ περισσότερα από μια πόλη με γκάνγκστερ και πλατινέ καλλονές που τραγουδούσαν και χόρευαν τζαζ και ακολούθως φώλιαζαν στην αγκαλιά των επικηρυγμένων αγαπημένων τους τυλιγμένες στις γούνες που εκείνοι τους είχαν μόλις δωρίσει. Είναι ένα εντυπωσιακό μουσείο αρχιτεκτονικής – από εδώ εξάλλου ξεκίνησε η ιδέα για την ανέγερση ουρανοξυστών – με δεκάδες μοντέρνα κτίρια (κυρίως) στο κέντρο του, αλλά και με υπέροχα αρχοντικά του 19ου και των αρχών του 20ού αιώνα στις καλοσχεδιασμένες γειτονιές του. Σικάγο είναι και η τεράστια αγορά με καταστήματα όπου βρίσκεις ό,τι ποθεί η όρεξή σου, και εστιατόρια με έθνικ κουζίνες αλλά και με λαχταριστά αμερικανικά μπέργερ. Όπως Σικάγο είναι και οι βόλιες στις όχθες της λίμνης Μίσιγκαν (που έχει έκταση 58.030

● Το σιντριβάνι του Μπάκιγχαμ κάθε βράδυ μετατρέπεται σε μια φαντασμαγορία φωτός.

SHUTTERSTOCK IMAGES

Το 1973, οπότε ολοκληρώθηκε η κατασκευή του, ο 442 μέτρων Willis Tower, γνωστός και ως Sears Tower, ήταν το υψηλότερο κτίριο στον κόσμο.

Διατήρησε το ρεκόρ αυτό για τα επόμενα 25 χρόνια

τετραγωνικά χιλιόμετρα!) και οι μουσικές σκηνές με την τζαζ (και όχι μόνο) μουσική, και τα θέατρα, και τα μπιρ με τις live εμφανίσεις ανερχόμενων καλλιτεχνών που όταν γεμίζουν κόσμο ζωντανεύουν μπροστά στα μάτια σου σκηνές που έχεις δει σε ταινίες. Το σύγχρονο Σικάγο είναι, με λίγα λόγια, μια πόλη που δεν χορταίνεις να την περπατάς και να τη γνωρίζεις απ' άκρη σε άκρη. Παντού, ακόμα και στις απομακρυσμένες γειτονιές της, θα βρεις κάτι ενδιαφέρον.

Μουσεία και ουρανοξύστες δίπλα στο νερό

Περπατούμε λοιπόν και εμείς στις όχθες του ποταμού Σικάγο που διασχίζει την πόλη, μέσα σε ένα «δάσος» από ουρανοξύστες. Απολαμβάνουμε το βραδινό σόου με τα πολύχρωμα φώτα στο ροκοκό Σιντριβάνι του Μπάκιχαμ. Παιζουμε φωτογραφίζοντας τις παραμορφωμένες όψεις του τοπίου (και της αφεντιάς μας) πάνω στο διάσημο «φασόλι», το ασημένιο γλυπτό-καθρέφτη Cloud Gate του βρετανο-ινδού εικαστικού Ανίς Καπούρ, το οποίο βρίσκεται στο κεντρικό Millennium Park. Λίγο πιο κάτω φωτογραφίζουμε και το Crown Fountain με τα μεγεθυμένα πρόσωπα που εκτοξεύουν νερό από το στόμα τους, μία από τις διασημότερες εγκαταστάσεις του ισπανού γλύπη Ζάουμ Πλένσα. Ανεβαίνουμε και στην κορυφή του Willis Tower, γνωστού και ως Sears Tower, που το 1973, οπότε ολοκληρώθηκε η κατασκευή του, ήταν το υψηλότερο κτίριο στον κόσμο. Διατήρησε το ρεκόρ για 25 χρόνια και μπορεί σήμερα τα 442 μέτρα του να μην εντυπωσιάζουν όπως τότε (έχουν χτιστεί πιο υψηλοί ουρανοξύστες έκτοτε), αλλά η ιστορία του και μόνο επιβάλλει μια επίσκεψη. Από εκεί, εξάλλου, από το Skydeck